

Manuscript “7”

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Atelier 9en40.

No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission of Atelier 9en40.

voor Michel Marie Jeurissen, de geliefde

voor mijn briljante dochter die me op mijn vingers tikte als ik 'research deed', hetgeen inhield dat ik lui lag te lezen, voor mijn moeder, die zei dat er wel meer mensen laat debuteerden en met dank aan mijn zonen die zo liefderijk de computer aan mij afstonden maar eigenlijk 'king kirby' en 'link, the hyrulian hero' wilden heten

je ligt in mijn bed en wacht af tot ik naar je toe kruip

het was niets, zeg jij nu

het was jouw invulling van de stiltes, je las tussen de regels door maar ik schreef je niets

je kust terug

je streelt niet mijn lijf, je houdt het vast, je knijpt erin of duwt het weg of op en neer maar je

streelt het niet terwijl ik mijn adem en mijn geschroeide handen (gebrand aan deze passie)

voortdurend over je heen laat glijden

je kleren keurig gevouwen naast het bed, de schoenen daarnaast

jij

mijn donkere man

mijn *zevende* man

gekomen om weer te gaan

1

misschien begon het – mijn hele verhaal over jou en mij – toen ik ooit die foto van simon, onze familiefotograaf, jatte

er waren meerdere foto's uit dezelfde periode – ik droeg zijn fototas en voelde me meteen een stuk interessanter hetgeen wel nodig was om mijn onzekerheid te verbergen

ik was dertien, had lang stroblond haar en de nauwste spijkerbroek om mijn billen, ik droeg een overhemd van simon en nog geen hakken maar donald-duck schoenen, een vage aankondiging van een hippieperiode die daarna kwam maar misschien ook wel toen startte – we bezochten een concert van ccc inc. in het vondelpark, gecharmeerd van de bonte groep muzikanten en de bonte massa daartegenover

marcus was een jochie van acht, jannie had haar eerste baan als kleuterleidster en simon studeerde nog

alle foto's van toen zijn in het zwart-wit en zoals alles in de kelder onder het huis van onze ouders ontwikkeld

de foto die ik jatte, pas veel later, was in kleur en bevatte één van de toeschouwers bij het concert, het was een donkere man met krullen die net naast de lens keek, hij droeg een meisje op zijn schouders in een wit jurkje, lang blond haar, zij keek helder de fotograaf aan, de omgeving was vervaagd

de foto vervaagde ook

simon vond het niet een gelukkige afdruk en deed er niets mee, in die zin was mijn jatwerk legitiem, het formaat was veel groter dan normaal, het was duidelijk dat mijn broer van alles aan het uitproberen was

de foto verkleurde en was met moeite op de muur te prikken – ik ging alleen wonen en hing de foto boven mijn zwarte kastje waar ook toen al een altaartje werd opgericht met de mij zo vertrouwde en intieme spullen

toen ik later ging samenwonen, verdween de foto, al krullend op de kast, later op zolder zodra mijn echtgenoot verdween, kwam de foto terug - ik hing hem weliswaar niet op maar keek er af en toe naar alsof het een belofte betrof voor een betere toekomst, een toekomst sowieso

misschien ook krijgt het verhaal vorm zodra ik de foto zie van tom, een schrijver die ruim twintig jaar geleden debuteerde en voor wie ik zijn manuscripten typte – hij was zo oud als ik nu ben, ik was blond nog en met lange lokken

hij was getrouwd met een collega die ik als mijn vriendin beschouwde – onterecht overigens
ik plaatste mijn gedichtjes in de literaire blaadjes die overal rondzwierven
ook hij, zie ik nu op de achterflap, was donker en met krullen en iets in zijn blik doet me
denken aan jouw somber gepeins, je ernst ook terwijl ik boven op je zit

verkouden en met een half opgegeten chocoladecake naast me, herfst doet me weer breien en
bakken en lezen – lees ik wat ik toen niet las
in mijn vage verering voor de schrijver liet ik zijn onvolkomenheden liggen, ik besef ook dat
ik nu zijn hele verhaal al ken (en dat van haar overigens ook)

de foto van mij temidden van al de fotoapparatuur van mijn oudste broer en ergens tussen al
die uitgelaten mensen die allemaal nog van elkaar hielden, heeft dezelfde waas rond mij als
rond die man op de kleurenfoto

het is dezelfde soort foto die ik zag hangen op de zolderkamer van robin, een tijdelijk
onderkomen na zijn eerste scheiding

hij zit kruislings bij een concert van the stones en kijkt naar boven waar ik bijna al zijn
aureooltje getekend heb – om hem heen niets dan

waas, mist, het herfstig gebeuren buiten, de regen bijna wit

mijn banden glippen nat en smal over de wegen, mijn laarzen glijden van de trappers en ik
schuif langzaam alsof vertraagd, net tussen twee auto's door – een moment lang verlies ik de
controle

daarna doe ik net alsof er niets gebeurd is, je weet dat ik daar goed in ben

in mijn testament zou staan dat jij mijn woorden zou moeten beheren, mijn verhalen, mijn
foto's en je zou ervoor waken dat niets verkleurt en niets gaat krullen bij haar randen

Concert CCC Inc. in het Vondelpark (1973)

55

het probleem was altijd
dat ik niet wist hoe ik leven moest
gewoon maar deed
hetgeen waarschijnlijk het beste is
ik dacht dat ik geen antwoorden kende
maar ik verzin ze
ter plekke
en meestal geloven ze me

geloven
meestal
een kruisje voor mijn zielenheil
mijn verdorven onschuld
genade voor

geen absolutie in de liefde
geen genadebrood derhalve
vergeving

ik trek mijn hoge hakken aan
(zou in de lucht willen springen en ze klik-klak tegen elkaar aan gooien)

ik zie hoe lara met mijn kinderen speelt in de heel grote tuin van mijn ouders, ik wil die tuin zien en die bomen, de bessenstruiken die meer dan vorig jaar hun vruchten dragen, ik mis mijn kinderen, ik hoor hen lachen en jij loopt daar ook, jonathan laat je al de verstopplekjes zien en misschien die ene boom waar ik vroeger ooit eens een keer in zat
ik laat het beeld breken door jouw mail en hoor mijn moeder zelfs zeggen dat de bessen dit jaar hun smaak verloren lijken te hebben

het is niet dat je niet van haar zou mogen houden

het is het schimmengebied waarin we elkaar niet kunnen uitleggen waarom we het doen en voor hoe lang nog

het is het 'tot de dood ons scheidt' omdat we kinderen hebben van die liefde en altijd zullen worden herinnerd aan

het is niet dat ik je die liefde misgun

het is dat het een plaats moet krijgen in je hart, vakje nummer zoveel misschien, zoals je het verdriet om de dood van je vader een plek moest geven en het gemis om nog een kind

het moet een plaats krijgen en daar blijven staan, de eeuwigheidswaarde waar niet aan gesleuteld kan en hoeft te worden

het is dat je alleen zult zijn, godsgruwelijk alleen, op welke weg dan ook

het is meer dan het alleen wat een ieder is en god tegen ons allen

ergens beneden zwerf ik

ik zwerf rond van kei naar kei, jij hebt die stenen in de rivier gelegd

ik durf niet te springen want ze zijn te glibberig, mos schijnt groen op in de drogende zon

neem je kans en houd er daarna over op

schrijf het op een vel papier en maak er een vliegtuigje van

ik buk niet als het overwaait

het is haar vel papier

ik wacht wel tot je eindelijk schrijft

hoe je van me houdt en hoopt dat ik wacht

nog liever dan

dat je de stenen gedroogd hebt met je shirt

en dat je er zult staan om me de hand te reiken

midden in die rivier

124

ik was dat meisje dat vroeger met de poetsdoek liep en heel lang met haar poppen speelde, ik hing de poppenwas aan de lijn, een lijn onder die van mijn moeder en lachte op de foto, had je me niet veel eerder moeten leren kennen?

141

ik zei dat ik as op mijn hoofd wilde
zoals ik al in het zwart gekleed was

het ging niet om het verlies van de liefde
het ging om verkeerde keuzes
vliegtuigen die zich in gebouwen boorden
moederhaarden, moederbranden
een prediker
die in mijn handen brandt

164

ik dacht dat je tegen jezelf sprak terwijl je mij leerde
en ik schreef ook dat

je had het stuur in je handen maar wist niet of je mij zou kunnen bereiken
ik wist niet zeker of ik er zou zijn
'draai je hoofd niet weg' zei jij

dit is het verhaal, zei je en ik die het begin verzonnen had
verzon me een einde

192

je hebt me gelezen en je zult me zien staan, daar, ergens, ladder, huis, halverwege die bocht
je weet wel, die weg van dat onderweg zijn naar geluk en ik niet routevast en jij met een
duidelijk plan en ik met duizend woorden
die van liefde enzo

231

ik eet zalm terwijl ik de vliegen uit mijn wijn vis, bijt op de citroen en lik het zout van mijn brood

ik zoek je

ik heb me omgedraaid en zoek je wederom

ik zoek de man die me prachtig vond en zei dat ik niet moest veranderen, de man bij wie ik altijd mezelf kon zijn, ik kon hem bellen zonder bang te zijn en mijn woorden kenden geen 'delete', ik schaamde me nergens voor en ik raakte niet onzeker immers hij zei dat ik sterker was dan welk virus ook, dat ik nergens bang voor hoefde te zijn, dat liefde een oerkracht was, immers hij vroeg wat er was als hij een verandering in toon bemerkte en ik kon het hem vertellen

(er was, liefste, altijd zo veel)

hij zei dat ik een plan moest trekken en mijn route moest bepalen en ik lachte hem een beetje uit maar deed toch

nu is hij mij kwijt en ik hem en zijn kilte verlamt me

ik probeerde hem binnen te halen als een vorst in een nieuw koninkrijk (zelf gesticht en zonder grenzen) en zei ook hem dat er niets was om bang voor te zijn, dat hij sterker was dan, dat hij uiteindelijk niet meer in de war zou zijn en dat hij eens genieten zou van het rusten in mijn armen

soms leek het alsof hij luisterde

hij heeft zichzelf waar ik mezelf kwijt geraakt ben – op zoek naar dat koninkrijk wellicht wat bij nader inzien toch begrensd leek of gewoon een armzalig deelstaatje in een achtergebleven gebied

ik maakte mezelf zoek in zijn armen

ik zou willen dat hij luisterde

ik zou willen dat hij me hoorde

ik ben nog niet zo ver weg en raap zijn sporen op, ik ben een pelgrim zoals altijd iedereen
onderweg is en schrijf ondertussen mijn reisverhalen, ik doe hem verslag zonder dat hij erom
vraagt en ik zwaai naar hem zonder dat hij me ziet

ik zou willen dat hij terugzwaaide
ik zou willen dat hij meeding

ik heb hem nodig om me te behoeden, er zijn gevaren onderweg die ook hij kent, ik draag
niets met me mee, ik ben blootsvoets maar in mijn hart leven mijn schatten, ik ben jong nog
en zoveel sterker dan ik dacht, mijn voetzolen branden op het wegdek, ik heb hem nodig om
me te vergezellen

ik ben het hotel onderweg, de kom soep in zijn koude handen, het zachte bed dat lichtjes
opveert, het vuur voor zijn sigaretten
ik zou willen dat hij het ook voor mij was

ik ben de nog in te lossen belofte, zowel de steen als de bloem onderweg
hij is de belofte, de spreuk die ik mezelf herhaal, de brandende braamstruik
(als we over onze schouder kijken, veranderen ook wij in zoutpilaren)

ik berg mijn aantekeningen op, blaas de rook in de richting van robin die tegenover mij op het
terras zit, hij fronst en sluit opnieuw zijn ogen, er is nog een restje zon, hij heeft me gezegd
dat ik vroeger net zo was, hij heeft me gezegd hoe zuiver ik ben, hij vindt me lief, als toen, als
toen - ik loop hand in hand met hem door deze stad, er is overal muziek, er zijn overal
mensen maar hij weet dat ik jou zoek, jij
zoals je op een foto al in mijn kamers hing voordat ik hem, jou wie dan ook, kende

ik ben nog steeds onderweg liefste, ik heb niet met hem geslapen, ik heb zelfs niet gezoend, ik
ben dronken geweest en weer nuchter, ik schreef en sprak nauwelijks
en toen hij mij wilde fotograferen, legde ik mijn vochtige handpalm over de lens

ik wil niet verdwijnen op een kast

ik wil niet vastgelegd worden

ik wil niet dat je de tranen in mijn ogen ziet

ik ben een reiziger zonder bagage en ik zoek me mijn gezelschap

ik trek de deur achter me dicht, typ mijn aantekeningen over, lig dwars over mijn bed en vrij mezelf

robin belt vanuit de auto en zegt dat hij voor een volgende reis morgen al vertrekt

een hele dag verschuil ik me in bed zoals het had moeten zijn met ons, eens, wat eten, wat praten, wat vrijen, wat slapen, het gordijn bolt op door de wind, loutering en liefde, alsof je klein bent en schaduwen maakt met je handen op het behang, luisterend of je moeder boven komt met een kommetje bouillon of een zakdoekje met wat eau-de-cologne erop, ik ben niet ziek, ik ben niet veel beter, ik denk en denk en denk, ik heb genoeg aan mezelf en mis je toch, o hoe zul je mijn gebrek aan discipline hekelen en mijn impulsiviteit, hoe zul je je mijn hartstochten veroordelen en mijn inconsequenties, mijn luiheid in alles en mijn eigenwijsheid evenzeer, o hoe weinig respect geniet ik nog, alles keert zich tegen me, zelfs deze liefde, het maakt me oud en zeurderig daar waar het me zoveel nieuws had moeten geven, ik had moeten opspringen na zo'n dag in bed, kussens moeten gooien op je nog doezelend lijf, ik kan niet steeds vragen om je vergeving, om je komst, om je openheid, ik kan geen schaduwen maken op mijn donkerbruine muren, ik zoek ze in de plooien van het gordijn of naast me in bed maar nog steeds ben je er niet en ik rol mezelf op en bid de gebeden die ik me vroeger leerde, als een klein kind nog wachtend op elk wonder

ik zag mezelf in een immens grote kerk staan, boog voor een koor dat 'erbarme mich' * zong en voelde je hand op mijn rug, de tranen stroomden over mijn gezicht maar dat liet ik je niet zien, je liep naar buiten voor een sigaret en je vroeg later 'wat wil je nog meer zien' en ik zei 'jou' en wilde je teder omhelzen maar toen kwam je ex eraan met jullie dochter en ging je cappuccino drinken op een zonnig terras en ik liep een andere kant op

erbarme mich

ich will bei meinem jesu wachen

je rookt een sigaret en vraagt me wat ik nu wil zien
en teder omhels ik je en zeg je
'jou'

je rookt een sigaret en vraagt me wat ik nu wil zien
en teder omhels ik je en zeg je
'jou'

je rookt een sigaret en vraagt me wat ik nu wil zien
en teder omhels ik je en zeg je
'jou'

het was gewoon iets wat ik moest doen, alsof je niet langer afwijkt maar van a. naar b. gaat, een wiskundeopdracht uit vroeger jaren, een simpele lijn van de ene hoek naar de andere – ik had je geschetst dat geluk in een bocht lag, daar, ergens, onderweg, misschien in die ene hoek

in een van mijn gedachten deed je kind de deur open en geef ik haar de waterpistolen, het is nog zomer tenslotte en ik laat haar zien hoe het werkt, gestoord kom jij kijken – niets is confronterender dan een straal koud water, o laat mij het doen en goed richten – woedend word je en je pakt me het speeltje af en schiet terug totdat ik doornat voor je sta en dus kan ik niet weg, niet zo nat en dus moet ik blijven, even dan, zeg je, tot alles weer droog is in een tweede gedachte opent een andere vrouw de deur, ik hol langs haar de trap op en zoek je, je ligt nog in bed, ik zwaai met mijn arm al je parfumflesjes aan diggelen (steel me er nog eentje), bijt haar toe dat ik je vrouw ben en blijf en kerf met het glas van de flesjes nog even je nieuwe citroën in

maar ook bedenk ik me dat je moeder de deur opent, ze is langsgesproken voor het achterstallig strijkwerk en bezorgd over je harde werken neemt ze de honneurs waar, je lijkt op haar, ze is klein en donker en geeft me meteen koffie en vraagt me het je te vergeven

het is nog vroeg als ik naar je toe rijd, ik weet feilloos de goede treinen te nemen en als je de deur opendoet, weet ik ook dat ik de juiste man heb gevonden hoewel je schreeuwt van niet ik steek mijn middelvinger op en werp je de cadeaus op je blote voeten

het is alles een kwestie van tijd – ik loop langzaam langs de a. en weet dat je me inhaalt, er staat een man te schreeuwen naar een startend bootje onder hem, ik steek een sigaret op, gooi de helft vervolgens in het water

de vorige keer ging ik linksaf en wist je me zondermeer te vinden maar ook rechtsaf is de vluchtroute je bekend

ik hoef niets, zeg ik, we meten onze kracht, ik mijn liefde – ik dring mezelf op, zeg jij, jij was allang duidelijk, ik wil maar niet luisteren, ik wil slechts één ding, jij wilt niets, het ligt niet aan mij, jij wilt met niemand iets, jij verlangt niets en jij hebt geleerd (en bijna kijk je triomfantelijk) los te laten, jaa, dat grootste en kostbaarste van de hele liefde – jij hebt lief zonder verwachtingen

en terwijl ik me afvraag hoe je kunt leven überhaupt zonder verwachtingen, geef ik toe dat je duidelijk bent en sterk en consequent en vasthoudend en alles dus wat ik niet ben en dus geef ik toe dat ik dom ben en zwak en onverbeterlijk romantisch en dus geef jij weer een klein beetje toe, je geeft heus om me
het is het 'maar' wat je al uit mijn verhalen kent

later zou ik alleen een rokje dragen
mijn haren van een stroperige blondheid
mijn voeten bloot in de nieuwe schoenen die nog steeds uitdagend naast het bed staan
je hield een pleidooi voor de liefde
o nee, zei ik en wierp je de woorden weer in je schoot
maar je maakte je riem los, je overhemd
en las met mij tussen de regels door

we zitten in de auto en roken, de luidsprekerstem vanaf het station piept en kraakt, het begint te regenen, je kijkt langs me heen en houdt de parkerende auto's in de gaten, ik gluur langs de openingen in je overhemd, ik zal de treinen terug nemen en nog een sms-je versturen onderweg en je bij thuiskomst reeds vinden, leunend tegen je auto voor mijn huis

ik hou niet van een beetje, ik wil gewoon de volle laag (zie de waterpistolen), het hielp dus niet dat ik vandaag achter mijn werktafel vandaan kwam, het was allemaal, zei jij, een kwestie geweest van slecht luisteren –

slechte timing ook

ik deed wanneer mij uitkwam, hield geen rekening met jouw tijd en tempo, misschien konden we later nog eens normaal met elkaar omgaan, misschien werd ik later rustiger en liet ik mijn verwachtingen los zodat we wel...

ik vraag of dat ook het vrijen inhoudt want dat wil ik eigenlijk liever meteen en ter plekke en je humt en cynisch zeg ik dat dat nu een relatie heet

ik leg mijn hand op je arm en kus je ergens, je kust me terug en bedelt om meer maar ik loop weg en wil niet dat je me nakijkt en me voorbij rijdt, ik weet dat ik niet afgesloten heb
nogmaals schrijf ik mijn verlangen en nogmaals vraag ik om vergiffenis
ik klim op de kade en besluit rechtdoor te gaan

ik begreep vroeger die wiskundesommetjes niet, ik trok geen lijn van a. naar b., je kent mijn voorkeur voor de losse hand dus dat doelgericht schieten zou me ook niet lukken, je kent me ik hoef niet langer te vragen – om wat dan ook want je kent alle vragen en zult me de antwoorden schuldig blijven

het was zomer toen we elkaar voor het laatst zagen en het regende zachtjes, mijn voeten waren bloot en mijn rokje hing over mijn broek, ik droeg een rood shirt omdat jij zei dat ik altijd zwart droeg en je keek van me weg terwijl ik een pleidooi voor de liefde hield

ik hoor het dieselgeluid van je auto maar dit keer sommeer je me niet in te stappen en dit keer genieten de omstanders niet van mijn gekijf
dit keer schuilt geluk met stijve benen tegen de groenuitgeslagen muur tegenover je en vind je haar niet

naschrift

de eerste keer dat ze hem zag, wist ze zeker dat ze eens met hem op de grond zou belanden

ze had een verhouding met hem vanaf februari 2001 en schreef hem een drieduizend mails
de eerste duizend mails werden geschreven in de periode februari – mei 2001 (317 door
hem); de tweede duizend in de periode mei 2001 – september 2001 (300 door hem); de derde
duizend werden geschreven in de periode september 2001 – juli 2003 (114 door hem)

1 ("Michel"),
een collage door Alja Spaan
13 november 2002